

โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ: Thai Rice GCF (Strengthening Climate-Smart Rice Farming Project)

ความเป็นมา

ข้าวคืออาหารหลักของประชากรมากกว่า 3.5 ล้านคนทั่วโลก โดยประเทศไทยถือเป็นผู้ส่งออกข้าวที่สำคัญของโลก มีพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่เพาะปลูกของประเทศ และมีชาวนาประมาณ 18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การทำนาปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas) ประมาณร้อยละ 55 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคเกษตรทั้งหมด หรือคิดเป็นร้อยละ 8 ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งการศึกษาในเขตชลประทานพบว่า วิธีการขังน้ำในนาข้าวซึ่งเป็นวิธีปกติของการทำนาในประเทศไทยส่งผลให้เกิดการปล่อยก๊าซมีเทน (CH_4) ที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนในอัตราที่สูงกว่าของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ถึง 28 เท่า และประเทศไทยถือเป็น 1 ใน 16 ประเทศที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการจัดลำดับประเทศที่มีความเปราะบางสูงสุดต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ใน 30 ปีข้างหน้า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดภัยแล้งและน้ำท่วมซึ่งนับวันจะมีความถี่และทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหายทั้งปริมาณและคุณภาพ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และรายได้ชาวนาลดลง

กรมการข้าว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงการทำนาและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย จึงพัฒนาความร่วมมือและแนวทางในการแก้ปัญหาข้างต้น โดยดำเนินงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดภาวะโลกร้อนจากการทำนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Thai Rice NAMA) ทั้งนี้ และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและความมั่นคงของการพัฒนาที่ยั่งยืนของข้าวและชาวนาไทย จึงมีการพัฒนาข้อเสนอโครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Thai Rice GCF) เพื่อยื่นขอทุนสนับสนุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) สำหรับประเทศไทย โดยมีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ: ONEP) ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยประสานงานหลัก (National Designated Authority: NDA) ตามมติคณะรัฐมนตรี และ GIZ มีหน้าที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง (Accredited Entity) ของ GCF

วัตถุประสงค์

โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ มีจุดมุ่งหมายในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำนาไปสู่การทำนาที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience) โดยโครงการมุ่งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate smart) มาปรับใช้ และยกระดับการดำเนินงานของโครงการ Thai Rice NAMA ทั้งเชิงพื้นที่และเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA)

ระยะเวลาการดำเนินการ

5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2571) คาดว่าจะเริ่มดำเนินงานได้ประมาณไตรมาส 3 พ.ศ. 2566 ซึ่งถือเป็นโครงการที่เชื่อมต่อและขยายผลการดำเนินงานจากโครงการ Thai Rice NAMA ที่จะสิ้นสุดในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566

สนับสนุนโดย

งบประมาณภายใน GIZ ที่จัดสรรสำหรับการเตรียมการและดำเนินโครงการฯ ผ่านกระทรวงเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ประเทศ

ประเทศไทย

ภาคีโครงการในอนาคต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการข้าว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และอื่น ๆ

ระยะเวลาการพัฒนาโครงการฯ

กันยายน 2020 ถึง ต้นปี 2023

(ตามเป้าหมายการประชุม

คณะกรรมการบริหาร GCF: B.35)

งบประมาณขอที่รับการสนับสนุน

ประมาณ 102.35 ล้านยูโร โดยแบ่งเป็นงบประมาณสนับสนุนจาก GCF จำนวน 39.99 ล้านยูโร (ขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาอนุมัติสุดท้ายจาก GCF) และงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนจำนวน 62.36 ล้านยูโร

พื้นที่และเป้าหมายของโครงการ

ภายใต้การดำเนินการของโครงการตลอดทั้ง 5 ปี คาดว่าจะสามารถเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน (sustainable livelihoods) และลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชาวนารายย่อยจำนวน 250,000 ราย ในพื้นที่เป้าหมายของโครงการทั้ง 21 จังหวัด ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และที่ราบลุ่มภาคกลาง ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ ชัยนาท อ่างทอง ปทุมธานี สิงห์บุรี อยุธยา สุพรรณบุรี อุทัยธานี นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร และ ลพบุรี ผ่านการสร้างความร่วมมือและการดำเนินการที่แข็งแกร่ง และมีประสบการณ์ของโครงการเดิมในพื้นที่เป้าหมายข้างต้น เช่น โครงการ Thai Rice NAMA โครงการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรรายย่อย ผ่านการเชื่อมโยงตลาดนำการผลิตเพื่อเกษตรกรรายย่อย (MSVC) แผนงานความร่วมมือไทย-เยอรมันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (TGCP-Agriculture) และ โครงการสนับสนุนการเตรียมความพร้อมสำหรับกองทุนภูมิอากาศสีเขียวต่าง ๆ (GCF Readiness) เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกพื้นที่เป้าหมายข้างต้นนี้มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกตามตารางด้านล่าง ดังนี้

พื้นที่เป้าหมาย	ความเสี่ยงและความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงตลาด	การต่อยอดความร่วมมือที่มีอยู่
ที่ราบภาคกลาง 6 จังหวัดภายใต้โครงการ Thai Rice NAMA: ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และสุพรรณบุรี 6 จังหวัดเพิ่มเติม: ลพบุรี นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร และ อุทัยธานี	มีค่าดัชนีสถานะการเปิดรับต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสูง ¹ (High Climate Exposure Index) โดยพิจารณาจากอุณหภูมิฝน คลื่นความร้อน/หนาว และจำนวนวันที่เปียก/แห้ง	- สายพันธุ์ข้าวในพื้นที่: กข43 กข81 และ กข57 - ผู้ค้าข้าวในพื้นที่: CP Olam และ Herba	โครงการในพื้นที่: - Thai Rice NAMA - TGCP-Agriculture
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จังหวัดภายใต้โครงการ MSVC: อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด และ สุรินทร์ 4 จังหวัดเพิ่มเติม: นครราชสีมา บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ และ ศรีสะเกษ		- สายพันธุ์ข้าวในพื้นที่: กข105 - ผู้ค้าข้าวในพื้นที่: Olam และ Herba	โครงการในพื้นที่: - MSVC - TGCP-Agriculture
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย และ จังหวัดเชียงใหม่		กข105 เป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงตลาด	โครงการในพื้นที่: ISRL

^๑ ศึกษาโดยสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (International Rice Research Institute: IRRI)

และจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ คาดว่าสามารถลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำนาได้ประมาณ 2.6 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (CO₂eq) ภายใต้ระยะดำเนินการของโครงการ 5 ปี ทั้งนี้กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ ยังสามารถช่วยลดการใช้ น้ำถึงร้อยละ 50 เพิ่มผลผลิตการทำนาร้อยละ 20 เพิ่มรายได้ให้แก่ชาวนาร้อยละ 20 สร้างงานให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ และรวมถึงปรับปรุงคุณภาพดินและป้องกันการเสื่อมสภาพของพื้นที่เพาะปลูก

รูปแบบกิจกรรมของการดำเนินงานของโครงการ

โครงการฯ ดำเนินการในเชิงบูรณาการ (integrated) โดยผ่านการทำกิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (mitigation) เช่น การสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีปล่อยคาร์บอนต่ำ และการบริหารจัดการต่อซึ่งข้าว ควบคู่กับการปรับตัวเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (adaptation) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนโครงการในเชิงบูรณาการได้อย่างเป็นระบบ จึงได้แบ่งกิจกรรมของโครงการตามผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของโครงการ โดยมีทั้งหมด 3 ผลลัพธ์ และ 10 กิจกรรมหลัก ดังนี้

ผลลัพธ์ที่ 1: ชาวนาปรับเปลี่ยนการทำนาที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและมีศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กิจกรรมที่ 1.1: พัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีการทำนาที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- เสริมสร้างศักยภาพชาวนาผ่านการอบรมและการถ่ายทอดความรู้ด้วยหลักสูตรการทำนาที่ยั่งยืนตามมาตรฐานข้าวยั่งยืน (SRP/GAP++) ประกอบด้วยเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (CSA) ที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การปรับระดับพื้นที่นาด้วยระบบเลเซอร์ (LLL) การจัดการฟางและตอซัง การเลือกใช้อินทรีย์วัตถุที่ทนทานต่อภัยแล้ง เป็นต้น รวมไปถึงการพัฒนากลไกการถ่ายทอดความรู้ CSA ผ่านวิทยากรชาวนาในกลุ่มนาแปลงใหญ่ ศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อเป็นกลุ่มต้นแบบและชาวนาต้นแบบในการกระจายความรู้สู่ชุมชน โดยการพัฒนาและสนับสนุนกลไกทางการเงิน
- เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการทำนาด้วยเทคโนโลยีที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมไปถึงการจัดการฝึกอบรมเพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอด (Training of Trainer) ให้แก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้วยหลักสูตรการทำนาข้างต้นให้แก่ชาวนาในพื้นที่
- การเสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวของชาวนาผ่านการให้บริการคำปรึกษาด้านอุตุนิยมวิทยาการเกษตร (Agromet advisory support) ผ่านแอปพลิเคชันสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้ชาวนาสามารถเตรียมพร้อมและวางแผนบริหารจัดการพื้นที่นาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความแม่นยำและอำนวยความสะดวกในการทำนาของชาวนา เช่น การใช้โดรนในการจัดการศัตรูพืช

กิจกรรมที่ 1.2: ให้บริการกลไกสนับสนุนทางการเงินแก่ชาวนา รวมถึงพัฒนาการเข้าถึงเครื่องมือทางการเงิน

- สนับสนุนเงินทุน (Upfront financing) และ การอุดหนุนเงินทุน (Subsidy) ให้แก่ชาวนาสำหรับการบริการเทคโนโลยีการเกษตรที่เท่าทันต่อภูมิอากาศภายใต้กิจกรรมที่ 1.1 เช่น การปรับพื้นที่แปลงนาด้วยระบบเลเซอร์ เป็นต้น
- เสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเงินและธุรกิจผ่านการพัฒนาหลักสูตรทางการเงินและธุรกิจสำหรับเกษตรกรภายใต้กรอบของกิจกรรมที่ 1.1

กิจกรรมที่ 1.3: การถ่ายโอนความเสี่ยงจากผลกระทบที่เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศในการผลิตข้าวผ่านการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร

- ปรับปรุงโครงสร้างของประกันภัยพืชผลทางการเกษตรของที่มีอยู่เดิมให้ครอบคลุมและโปร่งใสมากขึ้น
- นำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบและจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้มีความรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น
- ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันภัยพืชผลให้แก่ชาวนาผ่านการอบรมภายใต้กิจกรรมที่ 1.1

ผลลัพธ์ที่ 2: การพัฒนาตลาดสำหรับผู้ให้บริการ

กิจกรรมที่ 2.1: การเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับของผู้ให้บริการในการใช้เทคโนโลยีและแนวทางปฏิบัติในการทำงานที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ

- ขยายกลุ่มผู้ให้บริการที่มีศักยภาพให้มีขอบเขตที่กว้างกว่าโครงการ Thai Rice NAMA เช่น เกษตรแปลงใหญ่ (Megafarm) สหกรณ์ กลุ่มการใช้น้ำ และศูนย์ข้าวชุมชน
- ให้ความช่วยเหลือในด้านเทคนิคและการให้คำปรึกษาแก่ผู้ให้บริการรายใหม่ ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องของผู้ให้บริการจากโครงการ Thai Rice NAMA
- นำเครื่องมือดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในจับคู่และประเมินผลการให้บริการ

กิจกรรมที่ 2.2 การส่งเสริมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการพัฒนาโครงการค้ำประกันเงินกู้เพื่อการลงทุนในเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศสำหรับผู้ให้บริการ

- การส่งเสริมให้ผู้ให้บริการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการลงทุนในเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศเพื่อให้บริการแก่ชาวนา
- การให้บริการคำปรึกษาการแก้ไขปัญหาหนี้สินและประวัติหนี้เสียของผู้ให้บริการ และการวางแผนทางการเงินและธุรกิจ
- การสนับสนุนการลงทุนในเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศของผู้ให้บริการผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อ โดยอุดหนุนค่าธรรมเนียมการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ให้บริการ

ผลลัพธ์ที่ 3: การพัฒนากลยุทธ์และส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการทำนาที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ

กิจกรรมที่ 3.1: การเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางการตลาดสำหรับข้าวยั่งยืนและกากชีวมวล

- สนับสนุนการรับรองมาตรฐาน SRP ของข้าวที่ทำอย่างยั่งยืน รวมถึงระบบการรับซื้อ เพื่อให้มั่นใจว่าชาวนามีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรแนวทางปฏิบัติที่เท่าทันต่อภูมิอากาศรวมถึงการปฏิบัติตามมาตรฐาน SRP / GAP ++
- สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงทางการตลาดระหว่างภาคเอกชน (ผู้รับซื้อข้าว) และชาวนา (รวมถึงโรงสี) ที่ปลูกข้าวด้วยวิธีทำอย่างยั่งยืนและเท่าทันต่อภูมิอากาศตามแนวทางที่โครงการฯ ส่งเสริม
- ส่งเสริมการพัฒนาโมเดลธุรกิจและการดำเนินธุรกิจสำหรับผู้รับซื้อและแปรรูปฟางข้าว รวมไปถึงการวิเคราะห์ถึงทางเลือกในการจัดการฟางข้าวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงโอกาสทางเศรษฐกิจในการจัดการและการนำไปใช้ประโยชน์ของฟางข้าวและตอซัง

กิจกรรมที่ 3.2: การส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนต่อการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศทั้งในเชิงนโยบายและการสนับสนุน

- สนับสนุนมาตรฐาน SRP ตามบริบทของประเทศไทย (SRP National Chapter) และคณะทำงาน GAP++ แห่งชาติ
- สนับสนุนการพัฒนาและกำหนดกลยุทธ์การลงทุนในเทคโนโลยี CSA โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมการข้าว ในการดำเนินการและรายงานการปฏิบัติตามแผนเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจก

กิจกรรมที่ 3.3: จัดตั้งกลไกการบริหารเงินทุนเพื่อเกษตรกรไทยสีเขียว (Thai Green Farmers Facility)

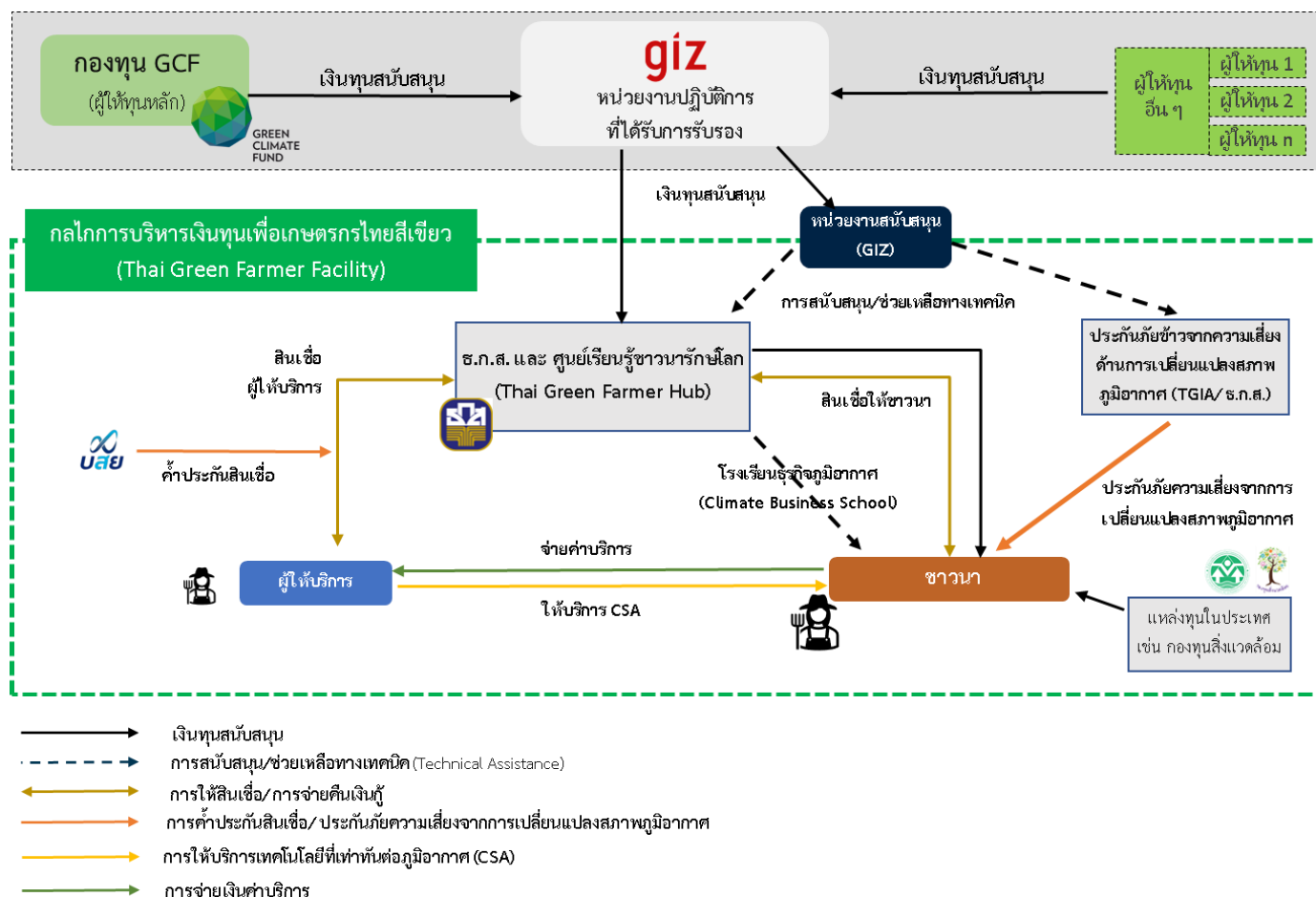
- จัดตั้งกลไกการบริหารเงินทุนเพื่อเกษตรกรไทยสีเขียวเพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารและดำเนินกิจกรรมทางการเงินของโครงการ เช่น การสนับสนุนเงินทุน (กิจกรรมที่ 1.2) การประกันภัยพิบัติทางการเกษตร (กิจกรรมที่ 1.3) และสินเชื่อเพื่อการลงทุนในเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศของผู้ให้บริการ (กิจกรรมที่ 2.2) เป็นต้น
- จัดตั้งศูนย์เกษตรกรไทยสีเขียว (Thai Green Farmer Hub)
- ความร่วมมือระหว่างภาคีพันธมิตรของโครงการในด้านการเงิน

กิจกรรมที่ 3.4: การส่งเสริม CSA ผ่านกองทุนสิ่งแวดล้อม และการแลกเปลี่ยนและพัฒนาองค์ความรู้ในระดับภูมิภาค

- ร่วมมือกับ สผ. โดยกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมแนวทางหรือเทคโนโลยีการเกษตรที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (CSA) ผ่านกลไกสนับสนุนทางการเงินของภาครัฐ เช่น กองทุน Thai Climate Initiative (ThaiCI) ภายใต้การดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- ส่งเสริมให้การแลกเปลี่ยนความรู้ (Peer-to-peer learning) และการประชาสัมพันธ์เรื่องการทำงานที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ และเท่าทันต่อภูมิอากาศภายในภูมิภาคอาเซียนผ่านโครงข่ายของภาคีพันธมิตรของโครงการ ยกตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรมเสริมในการประชุมข้ามนานาชาติเพื่อแบ่งปันและถ่ายทอดการถอดบทเรียนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ หรือ การตีพิมพ์องค์ความรู้และบทเรียนของโครงการผ่านวารสารวิชาการหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น
- จัดกิจกรรมเยี่ยมชมพื้นที่ของโครงการในประเทศสำหรับหน่วยงานภาครัฐของกลุ่มประเทศภูมิภาคอาเซียนที่สนใจเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหน่วยงานภาครัฐของแต่ละประเทศ
- แลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ของโครงการฯ ในการพัฒนาและดำเนินงานของโครงการฯ ในภาคการเกษตร กับกลไกบริหารเงินทุนระดับชาติ อาทิเช่น กองทุนสิ่งแวดล้อมภายใต้การบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมของ สผ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ระหว่างการรับรองเป็นหน่วยปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระดับชาติ หรือ Direct Access Entity: DAE ของ GCF โดยเฉพาะเรื่องการจัดตั้งกลไกทางการเงินของโครงการ (TGFF) เพื่อให้เกิดการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมถึงโอกาสและศักยภาพในการในการพัฒนาโครงการ กลไกและมาตรการทางการเงินสีเขียวในภาคการเกษตรสำหรับประเทศไทยในอนาคต

กลไกทางการเงินและเครื่องมือทางการเงินของโครงการ Thai Rice GCF

แผนภาพด้านล่างนี้เป็นแผนภาพที่แสดงถึงกลไกและเส้นทางการสนับสนุนทางการเงิน (Fund Flow) ภายใต้โครงการฯ

ความสอดคล้องกับแผนและนโยบายของประเทศ

นโยบาย	ความสอดคล้อง
กรอบการพิจารณาขอรับการสนับสนุนทางการเงินระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย (Thailand Country Program: TCP) โดย สม.* *เอกสารอ้างอิงว่าโครงการนั้นสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	ภาคการเกษตรเป็นภาคส่วนที่สำคัญของประเทศไทยที่จำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมในการรับมือและปรับตัวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการดำเนินการทั้งด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการเกษตร
การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดภายหลังปี 2563 (Nationally Determined Contribution: NDC) ฉบับแก้ไข ตุลาคม พ.ศ. 2563* *เอกสารแสดงความมีส่วนร่วมของประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	1) ภาคการเกษตรเป็นภาคสำคัญของการปรับตัวเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ 2) ในด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โครงการจะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีภาคการเกษตรมีความพร้อมเพื่อเป็น NDC ผ่านการส่งเสริมการติดตามการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan: NAP)	การบริหารจัดการน้ำ การรับมือกับภัยแล้งและอุทกภัยของภาคการเกษตร และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปรับตัวในการทำนาเพื่อเป็นรายได้ มีความมั่นคงด้านอาหารของครอบครัวและประเทศ ตอบสนองความต้องการมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ถือเป็นส่วนสำคัญของแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ
ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศด้านการเกษตร พ.ศ. 2560 – 2564 (Agriculture Strategic Plan on Climate Change 2017-2021)	ปรับเปลี่ยนภาคการทำนาของประเทศไทยไปสู่การเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและปล่อยคาร์บอนต่ำ เพื่อตอบสนองและมีส่วนร่วมกับนานาชาติในการบรรเทาและต่อสู้กับภาวะโลกร้อน

ภาคีและความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนที่คาดหวัง

หน่วยประสานงานหลักของประเทศ และนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นโยบายด้านการเกษตรและกำหนดมาตรฐาน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
การทำนาที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและมีเสถียรภาพ และการพัฒนาธุรกิจ	- กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมชลประทาน, กรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - โรงสีข้าวและบริษัทรับซื้อข้าวทั้งระดับชาติและนานาชาติ - สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (IRRI) - กรมอุตุนิยมวิทยา - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA) - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)/ ชาวนา/ กลุ่มชาวนา/ สหกรณ์
กลไกและเครื่องมือทางการเงิน	- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร - กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม (สผ.) - บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม - สมาคมประกันวินาศภัยไทย - สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง	องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)

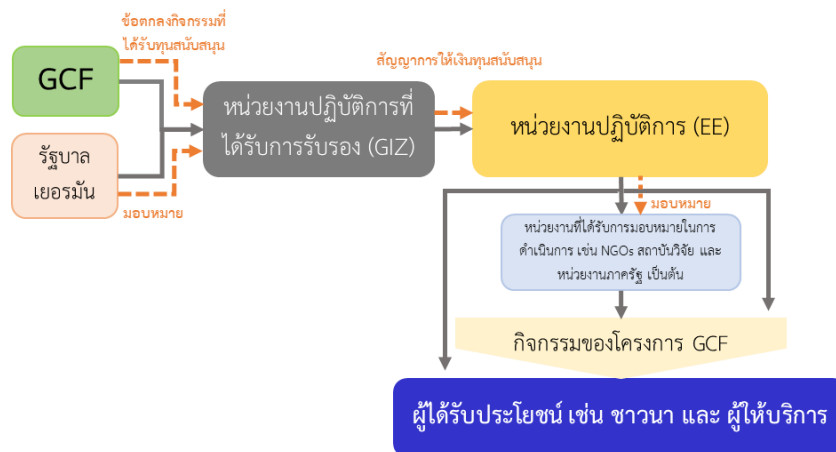

บทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานปฏิบัติการ

ในการดำเนินการของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนโดยกองทุนภูมิอากาศสีเขียว นั้น หน่วยงานที่รับหน้าดำเนินการกิจกรรมและ/หรือ ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนในการดำเนินการจะถือว่าเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ (Executing Entity) ของโครงการ ซึ่งหน่วยงานปฏิบัติการมีหน้าที่และข้อกำหนดในการเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ ดังนี้

หน้าที่	ข้อกำหนด
หน่วยงานปฏิบัติการมีหน้าที่ (โดยไม่จำกัดแค่) ดังนี้ - นำเงินสนับสนุนของกองทุนหรือเงินทุนของหน่วยงานเองไปดำเนินการ / ขับเคลื่อนโครงการ - ส่งผ่าน หรือ เป็นช่องทางในการนำเงินสนับสนุนไปยังกลุ่มเป้าหมาย - จัดหาบุคคล/หน่วยงานที่ดำเนินการกิจกรรมโครงการ	- มีสถานภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย (legal personality) - ผ่านกระบวนการประเมินความเหมาะสมของผู้รับเงิน (Due Diligence) ทั้ง 2 ขั้นตอน - หลังจากที่ข้อเสนอโครงการ (Funding Proposal) ได้รับการอนุมัติแล้ว ให้ลงนามในสัญญาให้เงินสนับสนุน (Grant Agreement) ที่มีผลทางกฎหมายกับหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง (AE) - ให้การสนับสนุนทางการเงิน (co-finance) ในการดำเนินโครงการ

โดยขั้นตอนและรูปแบบของการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการ Thai Rice GCF ดังแผนภาพด้านล่างนี้

ซึ่งบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานปฏิบัติการมีดังนี้

ช่วงเวลาของโครงการ	หน้าที่
การเตรียมการโครงการหลังจากได้รับการอนุมัติ ข้อเสนอโครงการจากคณะกรรมการกองทุน GCF	- สนับสนุนการจัดเตรียมเอกสารสำหรับสัญญาการให้เงินสนับสนุน รวมถึงข้อเสนอโครงการและงบประมาณ - ให้ความเห็นทางกฎหมาย (Legal Opinion)* สำหรับการลงนามในสัญญา *เอกสารทางกฎหมายที่ยืนยันว่าสัญญาการให้เงินสนับสนุนได้รับอนุญาต/ให้สัตยาบันอย่างถูกต้อง
การดำเนินการโครงการ	- ประสานงานในการดำเนินการตามกรอบกิจกรรมทั้งหมด ติดตามและรายงานกลับไปยัง GIZ เกี่ยวกับการดำเนินการของกิจกรรมและกระแสการเงิน - ปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของ GIZ และ GCF* *ยกตัวอย่างเช่น แนวทางด้านการเงินและการจัดซื้อจัดจ้าง

การร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนผ่านมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน (Sustainable Rice Platform: SRP)

มาตรฐานการผลิตข้าวยั่งยืน หรือ เวทีข้าวยั่งยืน (Sustainable Rice Platform; SRP) เป็นโครงข่ายความร่วมมือนานาชาติของพันธมิตรด้านการผลิตข้าว รับผิดชอบต่อข้าว ส่งออกข้าว และวิจัยข้าว มากกว่าหนึ่งร้อยองค์กรจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคการเงิน และสถาบันวิจัยต่าง ๆ เพื่อการผลิตข้าวที่ยั่งยืนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนตลอดห่วงโซ่มูลค่า ทั้งนี้ ภาพด้านล่างแสดงถึงตัวอย่างองค์กรที่ให้ความร่วมมือผ่านโครงข่ายความร่วมมือนานาชาติของแพลตฟอร์มข้าวเพื่อความยั่งยืน

กรอบเวลาการพัฒนาข้อเสนอโครงการ (project proposal) เพื่อเข้ารับกองทุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว

	2564												2565												2566		
	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3				
การพัฒนาแนวคิดโครงการ																											
พัฒนาแนวคิดโครงการและภาคผนวก																											
นำส่งแนวคิดโครงการ																											
ข้อเสนอแนะจากสำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียวครั้งที่ 1																											
นำส่งแนวคิดโครงการฉบับปรับปรุง																											
ข้อเสนอแนะจากสำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียวครั้งที่ 2																											
การรับรองจากคณะกรรมการการลงทุนภูมิอากาศ (Climate Investment Committee)																											
การพัฒนาข้อเสนอโครงการ																											
พัฒนาข้อเสนอโครงการและภาคผนวก																											
ปรึกษากับภาคี																											
หนังสือยืนยันความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ																											
ข้อตกลงความร่วมมือจากภาคีภาคเอกชน																											
ขั้นตอนการออกและนำส่งหนังสือรับรองไม่มีข้อคัดค้าน (NOL)																											
อนุมัติโดยฝ่ายบริหารของ GIZ ครั้งที่ 2																											
นำส่งข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์																											
การอนุมัติข้อเสนอโครงการโดยกองทุนภูมิอากาศสีเขียว																											
การประเมินและข้อเสนอแนะจากคณะผู้เชี่ยวชาญอิสระด้านเทคนิค																											
คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ตัดสินใจ และอนุมัติ																											

ข้อมูลเพิ่มเติม: gcf.onep.go.th/th

ติดต่อ: Mr. Tobias Breunig ที่ปรึกษาโครงการ

กลุ่มโครงการด้านการเกษตรและอาหาร

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน ประจำประเทศไทย

อีเมล: tobias.breunig@giz.de